Zaterdag 5 October 1912

6e Jaargang No. 1

DE TRIBUNE

Redactieadres: D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3III Amsterdam.

SOC.DEM.WEEKBLAD

Administratieadres: Lijnbaansgracht 304A Amsterdam.

· VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. ·

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd. Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct. —

Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief. —

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Het strijdend Marxisme (Oktober 1907-1912). — Door Strijd tot Macht. — Een oprechte Bekentenis. — De Balkan-Oorlog? — Vakbeweging. I. Revolutionair of Reformistisch? — Taktiek. — De straat op! — Al te bar! — Samenwerking der Vrijzinnigen. — Van de Afdeelingen. — Advertentiën.

Van de Administratie.

De in October vervallende kwitanties zijn verzonden. Men zorge er voor dat geen kwitantie onbetaald blijft.

HET SOCIALISME.

De kopie voor het Oktober-nummer moet direkt worden gezonden aan Wijnkoop, Pretoriusplein 3III. Opgaven van het aantal ex. dat de afdeelingen wenschen, reeds nu te zenden bij de Administratie Lijnbaansgracht 304a, Amsterdam.

Het strijdend Marxisme.

Oktober 1907—1912.

Wanneer wij over de laatste vijf jaren terugzien naar den tijd, dat de Tribune opgericht werd, Oktober 1907, dan dringt zich telkens weer verwondering in ons naar voren over de groote verandering, die zij gebracht hebben. Wij spreken daarbij natuurlijk niet over ekonomische en sociale veranderingen — wil men daarover spreken, dan moet men de laatste 15 jaren als een geheel beschouwen; zoo kolossaal in dien tijd het uiterlijk der wereld ook veranderd is, zoo was deze verandering toch een geleidelijke, een regelmatig voortschrijden, zonder dat juist de laatste 5 jaren daarbij iets bijzonder opvallends toonen. Wij spreken hier over de *veranderingen in het bewustzijn*, in het denken der menschen. Hoewel niets dan een gevolg van de economische verandering, houdt het met dezen materieelen grondslag geen gelijken tred; lang blijft de geest achter bij de werkelijkheid, in traditioneel denken bevangen, tot dan opeens, snel en onverwacht, de ommekeer in de opvattingen opschiet. Zulk een ommekeer, die zich in de merkwaardigste verschuivingen van richtingen, inzichten en tendensen in de arbeidersbeweging openbaart, heeft in de laatste vijf jaar plaats gevonden. En zoo leidt een terugblik op de geschiedenis van de Tribune vanzelf tot een beschouwing van de veranderingen, die in dien tijd in de internationale sociaaldemocratie optraden.

De Tribune werd opgericht als *een orgaan van het strijdend Marxisme*, strijdend nl. tegen het revisionisme — en als zoodanig was ons orgaan een symbool voor de abnormale toestand der beweging in Nederland. In alle landen, door de geheele Internationale heen, werd de strijd tusschen het marxisme en het revisionisme gevoerd. Theoretisch was daar natuurlijk niet veel meer te vechten; na de uiteenzettingen van 1899 tot 1903, vooral in de duitsche pers gevoerd, was de theoretische aanval op het wetenschappelijke gebouw van Marx volkomen afgeslagen. Maar practisch duurde de strijd voort tusschen de marxistische of radikale taktiek, die den klassenstrijd zelfstandig voeren wil, alléén op de macht der arbeiders rekent en de vergrooting van deze macht als haar hoofddoel beschouwt, en de reformistische taktiek, die met hulp van burgerlijke groepen, meestal de liberalen, voordeelen wil winnen en daardoor de zelfstandige machtvorming der arbeiders verwaarloost. Overal werd deze strijd gevoerd, scherp, krachtig van beide zijden. **Alleen in Nederland werd deze strijd belemmerd**; het Marxisme had in 1906 in Utrecht een slot op de mond gekregen, en elke kritiek op de revisionistische praktijk der leiders werd met een partijschandaal beantwoord. Hoe was daar verder strijden mogelijk?

Het eerste gevolg, dat zich door de verdere ontwikkeling steeds scherper doorzette, was *een splitsing in de marxistische groep*. Dat was natuurlijk. Want onder de *vele* sociaaldemokraten, die een radikale taktiek voor de juiste houden en ze boven een revisionistische verkiezen, is er slechts een *kleiner deel*, dat vóór deze taktiek tegen het revisionisme *ernstig strijden* wil. Ernstig, want door de houding der revisionistische meerderheid en de Utrechtsche motie *werd de strijd tegen het revisionisme tot een daad van vijandschap tegen de partij gestempeld*, en was hij dus een zeer ernstige zaak. Hoevelen waren er niet, die om de lieve vrede dan maar van kritiek afzagen; hoevelen ook, die in eerlijke twijfel geraakten, of niet inderdaad de kritiek van binnen een gevaar en een nadeel voor de partij als geheel beduidde. Slechts diegenen, die klaar zagen, *hoe* verderfelijk het revisionisme voor de beweging was, en diep in zich de plicht voelden, het socialisme boven de partij te stellen, hadden de kracht onder zulke omstandigheden den strijd op te vatten. Zij plantten dezen strijd van 't gebied der theorie, waar ze vroeger in de Nieuwe Tijd gevoerd was, over naar 't gebied der praktijk en der politiek. Zoo werd de Tribune opgericht, als *orgaan van slechts een deel der Marxistische richting*, van dat deel dat tegen het revisionisme strijden wilde.

Eerst was deze scheiding niet scherp; ze was maar een kleine schakeering van richting, of haast nog meer, scheen het, van temperament tusschen de vurige waaghalzige jongeren en de bezadigde ouderen. Ook de laatsten hadden sympathie voor de Tribune en ondersteunden haar nu en dan. Eerst Deventer bracht de breuk. Toen het gold, tusschen onderwerping óf uitwerping te kiezen, toen vielen de Marxisten voor goed uit elkaar; als natuurlijke konsekwentie van hun strijd moest het strijdende Marxisme een eigen partij oprichten, de S. D. P., en daar van voren af aan alles nieuw opbouwen, terwijl de Vredesmarxisten in de S. D. A. P. bleven, waar een zachtzinnige schijnoppositie van hen geduld werd.

Menigeen heeft toen vaak betoogd, hoe onnatuurlijk deze Hollandsche ontwikkeling was: inplaats van de Marxisten in de eene, de revisionisten in de andere partij te hebben, ging de scheur midden door de Marxisten heen. In werkelijkheid heeft de verdere ontwikkeling getoond, dat wat hier in Holland gebeurd was, slechts een vroege en scherpe vorm van de richtingsverschillen beteekent, een vorm die die verschillen naderhand ook in andere landen als een natuurlijke groepeering ontwikkelden. Een teekenende uiting daarvan is het feit, dat Het Volk, evenals vroeger Van der Goes, thans Kautsky als zijn man in de hoogte steekt.

In Duitschland streed lange jaren een marxistische, of zooals het daar heette, een radicale meerderheid tegen het revisionisme. Maar dit radikalisme bestond uit verschillende elementen. Voor een deel bestond het uit klaarziende marxisten, die den proletarischen strijd met scherpe revolutionaire middelen wilden voeren, voor een ander deel uit gewoonte-radikaeln, die onder den druk der pruissische reaktie niets van die revisionistische nieuwigheden weten wilden — die onder zulke omstandigheden inderdaad een zotternij waren — en daarom bij de «oude beproefde taktiek» zwoeren. Maar het is klaar, dat het laatste soort radicalisme niet erg vast en sekuur kon zijn. Tegen het revisionistisch betoog, dat de macht der arbeiders zoo geweldig gestegen was, dat men er toch iets mee doen moest, dat men positief verder komen moest, en niet bij het eenvoudige afwachten, de politiek der negatie kon blijven, kon deze richting weinig inbrengen. Slechts *een positieve radikale taktiek*, die **nieuwe posities door scherper klassenstrijd** wil veroveren, kan praktisch tegen het revisionisme op, omdat het de arbeiders iets tastbaars aanbiedt, waarin hun sterk gestegen macht tot uiting komt. Slechts *het strijdende marxisme* — strijdend hier in den zin van revolutionair, strijdend tegen de bourgeoisie en nieuwe rechten veroverend, in plaats van rustig afwachtend, hoe telkens onze stemmen bij elke verkiezing toenemen — kan een tegenwicht tegen het revisionisme bieden.

In 1910 brak scherp en onverwacht het konflikt in het marxisme uit als een strijd tusschen zijn twee beste vertegenwoordigers, Kautsky en Rosa Luxemburg, over de vraag, of in den pruisischen kiesrechtstrijd nog scherper middelen dan straatdemonstraties toegepast moesten worden. Van toen af werd de kloof steeds wijder; deze stellingname bracht konsekwenties met zich, die steeds verder reikten en die Kautsky ten slotte tot woordvoerder van het centrum der partij, van de Duitsche vredesmarxisten gemaakt hebben. Het geheele beloop dezer ontwikkeling kunnen we hier niet schetsen; eerst kwam het verschil in opvatting van het imperialisme en het «Wettrüsten» (groeiend militarisme); toen de herstemmingstaktiek van het P. B., die door Kautsky verdedigd werd, die de inleiding tot een nieuwe gematigd-reformistische taktiek is. Het Duitsche P. B. was al lang bezig geweest, het revisionisme de hand boven het hoofd te houden — men denke aan zijn slappe houding in Maagdeburg tegenover de Badensche disciplinebreuk (stemmen vóór de begrooting). — Achter hen beiden heeft zich zich dat deel der partij geschaard, dat uit gewoonte en traditie tegen al te erge revisionistische bokkesprongen radikaal was, maar voor een scherpen voorwaartsdringenden strijd door middel van massa-akties niets weten wil — maar daarom ook van zelf gedreven wordt, in enkelparlamentair gedoe, onder toenadering tot de vrijzinnigen, zijn heil te zoeken. In Chemnitz — dat was het belangrijke van dit congres — vormden zij tezamen met het meerendeel der revisionisten een groote partijmeerderheid voor de gematigd-reformistische politiek van het P. B., terwijl slechts de zoogenaamde «uiterste linkerzijde», dezelfde die in 1911 in Jena tegen het P. B. optrad, voor een revolutionaire politiek en taktiek streed.

Zoo heeft zich in Duitschland — zij het ook nog niet zoo scherp uitgesproken — eenzelfde partijgroepeering gevormd, als in Holland. Slechts een deel der radikalen vormen hier een strijdend marxisme; de anderen, die voor den scherpen voorwaarts-dringenden strijd tegen het kapitalisme terugschrikken, hebben ook den strijd tegen het revisionisme opgegeven, en zoolang dit hen niet door een zotte streek (als b. v. stemmen voor een begrooting) van zich af-

drijft, zullen zij in vrede met elkaar leven. De geweldige gesloten macht der bureaukratie in de arbeidersbeweging hebben ze voor zich; maar de geweldige ontwikkeling van het Duitsche kapitalisme, dat de arbeiders tot scherpe revolutionaire akties dwingt, geeft aan het strijdende marxisme telkens nieuwe onweerstaanbare kracht.

Zoo is de Tribune als orgaan der S. D. P. niet meer een zonderling uitzonderingsprodukt van abnormale Hollandsche toestanden. Zij is het orgaan van een richting die in de Internationale overal meer en meer naar voren treedt, van de richting, in wier handen de propaganda van den scherpen klassenstrijd, de revolutionaire taktiek en de strijd tegen het revisionisme zich steeds meer koncentreeren. Zij is in Nederland het orgaan van *het internationaal strijdende Marxisme.* A. P.

Door Strijd tot Macht.

Niet alleen is macht noodig tot den strijd, maar omgekeerd schept ook de strijd eerst de macht.

ANT. PANNEKOEK.

J.l. Zondag hield de Sociaaldemocratische Partij een verkiezings-konferentie ingevolge opdracht van het jongste Kongres te Den Haag, hoofdzakelijk om te beraden over de *distrikten waarin* en de *kandidaten met wie* de S. D. P. de verkiezingsstrijd zal ingaan. In het algemeen was er een aandrang om aan die verkiezingsstrijd, zooveel als maar eenigszins met de kracht onzer Partij mogelijk was, deel te nemen. Zoo kwam het dan ook, dat de konferentie nog een paar districten mèèr aanwees, waar aangeraden wordt onzerzijds aan de strijd deel te nemen, dan die welke het Partijbestuur aan de konferentie voorlegde.

Het is hier ons doel niet, de namen van districten en kandidaten te noemen. De afdeelingen beslissen ten slotte in hoeverre ze het advies van de verkiezings-konferentie zullen aanvaarden. Het is ons hier meer om de verkiezingsstrijd dan om de konferentie te doen. Maar als het geoorloofd is, uit de konferentie voor de verkiezingsstrijd van de S. D. P. een gevolgtrekking te maken, dan moeten we zeggen: De S. D. P. zal in de komende verkiezingsstrijd niet slecht uitkomen. De konferentie met haar groote lust tot strijden, was een goed begin.

Een goed begin, maar dan ook eerst het begin van het werk. Onze partij gaat reeds in deze winterkampagne de verkiezingsstrijd in. Maar wij moeten goed inzien, welk standpunt de S. D. P. in die verkiezingsstrijd te verdedigen heeft, en vooral voor welke moeilijkheden onze partij en de partijgenooten daarbij komen te staan.

Dat wij aan de verkiezingen deelnemen, is een vanzelfsprekendheid, gegeven door het bestaan van de S. D. P. als politieke partij. Dat de Arbeiders-Partij onze mannen en vrouwen liever buiten de politieke strijd zou willen houden, spreekt evenzeer vanzelf, omdat juist onze Partij de arbeiders voor het Socialisme en dus voor de zwakheid der S. D. A. P. de oogen opent. Want laten we het niet vergeten, partijgenooten, het Socialisme, de gedachte en de praktijk van de onverzoenlijke, internationale Sociaaldemokratie, — alleen onze Partij is het die dit in en buiten de verkiezingsstrijd propageert. De verkiezingstijd echter, als de Staat zelve de menschen in beweging brengt, is de beste tijd om de socialistische propaganda tot verovering van de Staatsmacht zoo wijd en zoo diep mogelijk te verbreiden, ook bij de tal van onpolitieke en onverschillige arbeiders. Die gelegenheid mag noch kan de Partij zich laten ontnemen.

Het Socialisme en de machtsvorming van het proletariaat door de Kiesrechtstrijd zal de leuze zijn waaronder onze Partij de socialistische gedachte en de sociaaldemokratische organisatie bij het Nederlandsche proletariaat brengt. De S. D. P. zal daarbij staan tegenover de christelijke Regeering maar evenzeer tegenover de oppositie, die Regeering worden wil, de liberalen. In de politieke kwestie van het oogenblik — wij hebben het herhaalde malen aangetoond, en wij zullen in de komende tijden meer gelegenheid dan ooit hebben, het weer te doen zien — in de Kiesrechtkwestie staan de vrijzinnigen van alle gading evenzeer gereed om het proletariaat te verzwakken en te verraden als welke politicus van rechts ook. En daar alle hervorming ten slotte van de macht van het proletariaat afhankelijk is, heeft onze Partij geen enkele reden terwille van de hervormingen meer op de oppositie der vrijzinnigen dan op de Regeering der Kerkelijken te bouwen, gelijk de S. D. A. P. doet. Trouwens de feiten zijn er te over, om te bewijzen dat in Nederland de vrijzinnigen minstens even sterke tegenstanders zijn van de voor de arbeidersklasse noodige hervormingen als de christelijken.

Onze verkiezingsstrijd heeft dus ten doel, de noodzakelijkheid van de revolutionaire sociaaldemokratische politiek voor het proletariaat te bewijzen door de onbetrouwbaarheid van *alle* deelen der bourgeoisie, van links zoowèl als van rechts, aan te toonen. In deze taak staat de S. D. P. in Nederland alléén. Wel ontmoeten wij de Arbeiders Partij, de S. D. A. P., telken op onze weg. Maar, helaas, om de klare sociaaldemokratische politiek en praktijk te vertroebelen, en om zoodoende het proletariaat tegenover de bourgeoisie te verzwakken. De S. D. A. P. haat de Kerkelijken en hun Regeering; zij stelt echter een zeker vertrouwen in de demokratische woorden van de vrijzinnige partijen, en zal de onbetrouwbare, liberale oppositie bij de herstemmingen op het kussen zien te brengen. Alsof niet de frazen der kerkelijken ook demokratisch luiden, en alsof de vrijzinnigen hun demokratische praalhanserij ooit waar hebben gemaakt, als zij in de macht waren!

Maar zoo is nu eenmaal de reformistische politiek der Arbeiders-Partij. En nu het tegen de verkiezingen gaat, en het de Arbeiders-Partij immers meer om de zetels en stemmen dan om het socialisme te doen is, nu zal met een ijver, die zijn weerga moeilijk vinden zal, de Arbeiders-Partij het proletariaat, ook het nuchterste, probeeren te verblinden en te vangen zooals nooit te voren.

Wat geeft ons het recht tot deze uitspraak? De geschiedenis onzer Partij, partijgenooten.

Wanneer trad met zijn bekende kracht Troelstra tegen de Marxistische strijders in de Arbeiders Partij op? Juist 4 jaren geleden, toen we even zòò aan de voorbereiding der verkiezingen dachten als thans. Juist toen, vlak voor de verkiezingen van 1909, moesten de Marxistische strijders met alle middelen uit de Arbeiders Partij gedreven en de Marxistische politiek buiten het strijdveld gehouden. Onze partij ontstond, de S. D. P., en ondanks alles klonk de leus van de internationale Sociaaldemokratie fier in het strijdgewoel der Nederlandsche politiek. Dat had Troelstra tevoren niet kunnen denken.

Maar wie de lessen der geschiedenis heeft geleerd die zal begrijpen dat thans, mèèr wellicht nog dan toen, de leiders der Arbeiders Partij, niet alléén tegen de klerikalen, maar vooral tegen de Sociaaldemokratie, d. i. de S. D. P., alles zullen bedenken wat mogelijk is om haar te verzwakken. De geschiedenis en de jongste tijden leeren het: De leiders der reformisten deinzen voor niets terug. Zoo zullen **listen en lagen** gelegd worden, **reklame en humbug** geprobeerd, om wat er in Nederland aan Socialisme is, — dus in de eerste plaats onze Partij — te nekken, opdat wij hun in de verkiezingsstrijd, die hun alles is, niet zullen schaden!

Daarom, partijgenooten, houdt uw oogen open en ziet goed toe; houdt uw ooren wijd open en hoort *de zin* der woorden, en vooral: houdt voet bij stuk. Wij moeten, en wij allèèn als Partij, de onverzoenlijke strijd vechten van **het Socialisme tegen de bourgeoisie.** Het georganiseerde opportunisme, de liberaliseerende Arbeiders-Partij, zal ons dat *niet* beletten En in die strijd is het woord van Pannekoek zoo juist: Niet alleen is macht noodig tot de strijd, maar omgekeerd schept ook de strijd eerst de macht.

Welnu, partijgenooten, spant u dan allen in, en komen wij door strijd tot macht. WP.

Een oprechte bekentenis.

Het Dagblad van de Arbeiderspartij vierde deze week zijn $12^1/_2$-jarig bestaan. Bij jubileums hooren lofredenen en toosten. En de redactie van het reformistische orgaan ten onzent heeft reden om zich geluk te wenschen. Na jarenlange groote moeilijkheden begint 't, dank zij een **steeds grootere vervlakking van zijn inhoud** en aanpassing aan de burgerlijke nieuwsbehoefte, langzamerhand een eenigszins omvangrijken lezerskring te krijgen. En vooral: dank zij de diplomatie van de leiders en **de splitsingstaktiek** is het blad er in geslaagd zegevierend alle pogingen af te slaan, om het tot een orgaan van 't internationale, Marxistische socialisme te maken. Voor zoover zij vooruit kunnen zien, voelen Vliegen en de zijnen de geestverwanten van de internationale reformisten, die overal 't socialisme reeds tot een bespotting hebben trachten te maken, zooveel zij konden, zich veilig en vast in 't zadel.

De Marxistische oppositie in eigen partij hebben zij zoozeer vernietigd, zoo weinig hoeven zij die meer te vreezen, dat «'t Volk» zich in zijn jubileums-nummer als volgt over het «Marxistische» Weekblad uitlaat, na Deventer als losprijs aan de minderheid geschonken.

Er zijn nu eenmaal uiteenloopende opvattingen in onze partij, opvattingen, die tengevolge van den fellen strijd dien wij onderling hebben gevoerd nog wat verder uiteenloopen dan strikt noodig is. Daaruit vloeit o.a. nog de belofte voort, die het «Weekblad» doet voortbestaan, **ofschoon van vrijwel den geheelen inhoud gaarne plaats zou worden gegeven in ons blad.**

Duidelijker en oprechter kan niet erkend worden, dat het «Weekblad» alle beteekenis, die het bij zijn oprichting heette te hebben, namelijk van een orgaan, dat de Marxistische taktiek zou moeten verdedigen tegenover de reformistische, heeft verloren.

«Het Volk» is sedert 1909 niet veranderd, wat zijn opvattingen en taktiek betreft: het Weekblad van 1909 is inderdaad reeds verdwenen, al bestaat er nog steeds een blaadje van dien naam.

Zoo gaat het nu eenmaal in den strijd der meeningen zoowel als van de overige maatschappelijke machten. Wie niet stand houdt, als hij in de minderheid is, wie denkt, dat hij den machtigen tegenstander door zich te plooien en te schikken, tot toenadering en concessies zal bewegen, komt bedrogen uit en raakt zelf onder den voet. Zoo is het in de geschiedenis en den klassenstrijd nog steeds gegaan. v. R.

De Balkan-oorlog?

Nog kunnen wij een vraagteeken zetten, terwijl wij dit schrijven, achter dezen titel. Mogelijk, ja waarschijnlijk is de vraag reeds bevestigend beantwoord, als dit blad verschijnt. Zeker is het, dat de toestand op het Balkanschiereiland sinds de vorige week een karakter heeft aangenomen, zoo dreigend als sinds den Russisch-Turkschen oorlog van 1876 niet 't geval is geweest.

Het toeval heeft gewild, dat precies een jaar voorbij is gegaan sinds 't uitbreken van den Italiaansch-Turkschen oorlog. En van dien oorlog is de nu dreigende, veel geweldiger strijd een direct gevolg. Italië — wij herinneren 't ons zeker nog allen — begon den 30e September 1911 zijn rooftocht op de laatste bezittingen van 't Ottomaansche Rijk in Afrika, gedreven door den internationalen drang van 't imperalisme naar uitbuitings- en beleggingsferen voor 't overtollige kapitaal, maar het deed dit slechts, omdat het gebruik kon maken van de internationale omstandigheden en omdat het steunen kon op de vooraf verkregen goedkeuring van de andere groote roovers, van de Republiek der Fransche geldvorsten vooral.

De overige groote mogendheden slaagden er in den oorlog te «localiseeren», d.w.z. hem in hoofdzaak te beperken tot een eindelooze, bloedige en wreede worsteling, waarvan het einde niet te zien is, op de Noord-Afrikaansche kust. Alle pogingen van Italië om elders het Ottomaansche Rijk stooten toe te brengen, die het tot den vrede zouden dwingen, werden in hoofdzaak verijdeld.

Waarom? Omdat de mogendheden, in twee groote kampen geschaard, den aanval op het Turksche Rijk in Europa en Azië niet konden toestaan uit vrees voor de gevolgen. Allen hebben ze er hun speciale belangen, maar steeds is de groote vraag, die blijft, voor elk van hen: zullen mijn belangen niet in 't gedrang komen, als aan anderen wordt toegestaan de hand uit te strekken naar Europeesch Turkije.

Maar de pogingen der mogendheden konden niet beletten, dat de invloed van den oorlog op het Turksche Rijk en vooral op de kleinere Balkanstaten zich doorzette. Italië bezette eilanden in de Aegeïsche Zee: de hoop der Grieken op uitbreiding van hun gezag over die eilanden werd er door gewekt: De oorlog verzwakte het Jong-Turksche Bewind: de opstand der Albaneezen in het Westen van Europeesch-Turkije, ten deele opgestookt door Italiaansch goud, nam dreigender omvang dan ooit aan. Deze opstand ging gepaard zoowel met een nieuwe beweging in het Turksche leger als met nieuwe anarchie in de Europeesch-Turksche provincies. De Bulgaarsche Comité's begonnen opnieuw hun moordaanslagen in Macedonië; de Albanen roofden en moorden in de Servische dorpen in Oud-Servië. Er ontstond een guerilla (kleine oorlog) op de grenzen van Montenegro. De dynastieke en nationalistische hartstochten in Bulgarije, in Servië, ten deele ook in Griekenland werden steeds meer verhit. Voor de bezittende klassen, het leger en de vorsten, scheen 't oogenblik om gebruik te maken van de gelegenheid, nu of nooit, steeds meer te naderen. Nog is de arbeidersbeweging in die landen, waar het kapitalisme nog van zoo jongen datum is, te zwak om ook maar met eenige hoop op succes aan dat nationalistisch streven weerstand te bieden. De arbeiders, de sociaaldemocraten in Servië en Bulgarije weten, dat niet een oorlog met Turkije, maar een verbond van alle Balkanvolken tegen het Europeesche kapitaal, dat hen uitbuit, de weg zou zijn ter verheffing, niet alleen voor de Christelijke boeren in Turkije, maar niet minder voor de boeren en proletariërs in Servië en Bulgarije zelf. Want 't is een legende, dat de boeren in Macedonië er onder Turksch bewind slechter aan toe zouden zijn dan onder het bewind van de Servische en Bulgaarsche woekeraars, bureaucraten en kapitalisten. Maar hoezeer de sociaaldemocratie daar haar principieelen plicht ten volle vervult, tegenover het op kookpunt gebrachte nationalisme der overige klassen is zij nog machteloos. En zoo hebben dan de Bulgaarsche en Servische regeeringen dezen Maandag de mobilisatie hunner legers moeten gelasten, gedwongen door de nationale strooming.

Het nieuwe in den toestand is, dat nu voor de eerste maal Servië en Bulgarije, die beide aanspraak maken op stukken van het Turksche Rijk, tot een overeenkomst zijn gekomen en verbonden zullen optrekken. Montenegro, het land van de Roovers der Zwarte Bergen, staat mede gereed en Griekenland, hoezeer het nog midden in de reorganisatie van zijn leger en vloot verkeert en zich de slagen nog maar al te goed herinnert, die het in den laatsten oorlog met de Turken heeft opgeloopen, rust zich ook toe. Slechts Roemenië dat andere belangen

heeft dan de overige Balkanstaten, staat nog afzijdig, maar breekt de oorlog uit, dan kan 't moeilijk anders dan dat het mede ingrijpt.

De groote kapitaalsmachten van het Westen en Turkije's groote buren, de Donau-monarchie en de Russische kolos, willen dezen oorlog zoomin als den Italiaansch-Turkschen. Zij doen 't mogelijke om hem te voorkomen, want als de geweren eenmaal losgaan, weten ook zij niet, wat er gebeuren kan. Maar zij staan hier tegenover krachten, tegenover geesten, die zij niet meer kunnen beheerschen, tenzij zij geweld zouden willen gebruiken. En geweld van één groote mogendheid beteekent ingrijpen van een andere en de groote strijd om de Turksche nalatenschap, waarvoor zij nog niet gereed zijn.

Nog zijn de toerustingen ter zee niet gereed. Rusland vooral is ter zee machteloos. Frankrijk's vloot is nauwelijks voor een oorlog bereid. Engeland is in de Middellandsche-Zee juist bezig, zijn vlootmacht te reorganiseeren. Op 't oogenblik is de minister van buitenlandsche zaken van Rusland bij den Chef der Britsche diplomatie op bezoek geweest en daar op 't kasteel van Balmoral zijn de vertegenwoordigers der beide kolossen aan 't sjacheren geweest. Maar èn Engeland èn Rusland hebben niet alleen te letten op den Balkan: zij onderhandelen ook over de definitieve kneveling van het ongelukkige Perzië en over de manier, waarop zij het Chineesche Rijk zooveel mogelijk afbreuk zullen doen, zoolang het nog niet in staat is hen af te weren.

Hun aller streven, van alle wereldmachten, moet zijn ook dezen oorlog, breekt hij uit, weer te localiseeren. Eindelooze massa's bloed zullen er worden gestort, breekt hij uit; tallooze vreedzame oorden in woeste puinhoopen veranderd; namelooze ellende zal er worden geleden .... voor niets. Want een verdeeling van het Turksche Rijk onder de Balkanstaten zullen de mogendheden niet dulden en het «zelfbestuur» der Christelijke naties in Europeesch-Turkije zou toch binnen enkele jaren tot stand komen. Maar de schuld van die massa-slachtingen zal weer zijn: het Europeesche kapitalisme en zijn dienaren, de regeeringen en de diplomatiën, die den Italiaanschen rooftocht hebben geduld. En de winst van dat eindeloos lijden zal vloeien in de zakken van het Europeesche kapitaal. De groote financiers in Engeland, in Frankrijk, in Oostenrijk, in Duitschland zij zijn het, die er nieuwe honderden millioenen uit zullen slaan. Want hoe de zaak ook loopt, of er oorlog komt of niet, de krijgstoerustingen zullen toenemen en zij buiten die uit.

Nog moet 't internationale proletariaat dit alles machteloos aanzien, ondanks zijn sinds tientallen jaren zoo enorm gegroeide organisaties. Maar 't Marxisme wijst 't den weg, om een eind te maken aan deze gruwelen.

v. R.

Vakbeweging.

I. Revolutionair of Reformistisch?

De vakbeweging is een zoo intergeerend deel (hoofdbestanddeel) van de internationale arbeidersbeweging — niet alleen immers dat ze de arbeiders voor zoo goed mogelijke arbeidsvoorwaarden in het kapitalisme doet strijden, maar ze schoolt ze tegelijkertijd in de idee van de organisatie, en geeft daarmee aan de proletarische massa's het wapen in handen tot overwinning van het kapitalisme — dat het niet overbodig kan worden genoemd, op zekere kwesties de vakstrijd rakende, nog eens in te gaan. Wij willen dat dan ook doen naar aanleiding van Van Bergens artikel in het vorige nummer van De Tribune.

Wij willen hieraan direkt toevoegen, dat naar onze meening Van Bergen in zijn artikel van 28 September veel duidelijker toont waar het naar zijn meening heen moet, dan in zijn eerste artikel van 10 Augustus. Des te meer reden voor ons hem hierop van antwoord te dienen.

De kwesties die Van Bergen in zijn jongste artikel aanvoert, betreffen in hoofdzaak drie punten. In de eerste plaats de oude vraag: Is de vakbeweging reformistisch of revolutionair? Ten tweede: de kwestie van de strijdbaarheid der moderne vakbeweging in verband met de fondsen? Ten derde: de verhouding van sociaaldemokratie en vakbeweging, niet alleen in algemeene zin, maar vooral ook in de bizondere omstandigheden van de Nederlandsche arbeidersbeweging. Wij zullen op deze drie hoofdpunten onze zienswijze uiteenzetten, en tevens daarbij op de voor het oogenblik noodige bizonderheden ingaan.

Bij de vraag revolutionair of reformistisch wil Van Bergen niet bij het algemeene antwoord blijven staan, maar hij vat ook de speciaal-Duitsche en speciaal-Nederlandsche toestanden in het oog. Toch moeten we natuurlijk van het algemeene — d. i. van het blijvende in de bizondere ontwikkeling der internationale vakbeweging — uitgaan, om het bizondere van Duitschland en van Nederland in het juiste licht te leeren zien. Wij moeten de kwesties dus «voor de internationale bril sleuren» gelijk Van B. dat noemt, maar wij vrijwaren ons daarbij voor Van B's opvatting, alsof wij daarmede wat wij van het Nederlandsch Vakverbond als verkeerd moeten kenmerken, internationaal zouden willen goed praten!

Integendeel! Toen Van den Tempel ten genoege der syndikalisten tegenover Van der Waerden kwam *beweren* (bewijzen kan Van den T. het niet), dat de Duitsche vakbeweging evenzoo zou handelen als de moderne vakbeweging hier te lande tegenover Sneevliet deed, toen *bewezen* wij in het nummer van 17 Augustus dat de Duitsche vakbeweging in werkelijkheid juist andersom handelt. Zoo dient ons de internationale vakbeweging om het drijven van de leiders der Nederlandsche moderne vakbeweging in het juiste licht te stellen, om te doen zien dat inderdaad de oorlogsverklaring der N. V V.-leiders aan onze Partij, aan de S. D. P. **internationaal geèn verdediging** kan vinden.

En nu. Wie de internationale vakbeweging in het algemeen beschouwt, d.w.z. wie goed ziet waardoor ze ontstond en tevens waarheen ze om haar oorsprong zelve heengaat, die kan het niet ontkennen: De moderne vakbeweging, d i. de vakbeweging die staande op het standpunt van de klassestrijd naar de omstandigheden van land en tijd en vak het doelmatigst tegen de ondernemers strijdt, is niet alleen een geboren reformistische, d.i. een in het kapitalisme hervormingsgezinde, maar tevens een noodzakelijk en vooral *hoe langer hoe meer revolutionair wordende beweging*. De vakbeweging ontstaat van den beginne af en telkens en telkens weer uit het verzet van kleinere of grootere groepen tegen hun slechte arbeidsvoorwaarden in het kapitalisme. De vakbeweging strijdt dus om verbetering, om hervorming in het kapitalisme. Daartoe organiseert ze de vakarbeiders en strijdt ze de klassestrijd. Ze is dus een geboren reformistische.

Maar de tegenstellingen verscherpen zich. Niet alleen de arbeiders, maar de ondernemers vereenigen zich, en ze vereenigen zich tegen de arbeiders. In de Staatsbedrijven, in de Gemeentebedrijven, in de Monopolies staan de arbeiders tegenover èèn almachtige patroon, terwijl de trusts, de syndikaten en de andere ondernemersbonden de betrekkelijk weinige patroons in de groot-industrie *als één man tegenover de arbeiders* stellen. Wel blijft het doel van de vakbeweging hetzelfde: hervorming, verbetering van arbeidsvoorwaarden. Maar dit doel kan letterlijk haast niet meer bereikt worden, waar de tegenstellingen het scherpst zijn. Met de allergrootste inspanning, zie de Duitsche bouwvakstrijd van eenige jaren geleden, wordt daar door de machtigste vakorganisaties *bereikt, dat de verslechtering* van toestanden bijv. door de hooge prijzen van levensmiddelen en door de geweldmiddelen der patroons *niet al te groot zij*.

Dit te bereiken, dit tegenhouden van al te vergaande verslechtering, blijft voor het proletariaat tegenover de zonder genade neerdrukkende tendenzen van het kapitalisme van de hoogste beteekenis. De vakbeweging blijft zoodoende voor de materiëele weerstandskracht van het proletariaat van het grootste belang. Maar het oorspronkelijke en het steeds weerkeerende doel van de vakbeweging: positieve verbetering, hervorming — de proletarische massa's van de groot-industrie zien het meer en meer in — daarvan kan in het kapitalisme weinig en steeds minder terecht komen.

Het groot-kapitalisme evenwel drijft en dringt het proletariaat, dat het zelf in steeds grooter massa's schept, tot de sterkste vak-organisatie, alleen reeds om te maken dat het verzet tegen de verslechtering zoo groot mogelijk zij, en de verslechtering zelve zoo klein mogelijk. De organisatie wordt steeds versterkt, en moet sterk blijven, al zien de massa's in de vooraanstaande groot-kapitalistische landen meer en meer in, dat er van werkelijke verbetering in het kapitalisme weinig of niets kan komen. Is het dan wonder, dat door deze ontwikkeling zelve het middel der vak-organisatie revolutionair wordt? Het blijft op de afweer van de ellende in het kapitalisme gericht, maar tegelijkertijd wordt het reeds een middel van aanval op het kapitalisme zelve. Alleen door het kapitalisme met de massale organisatie der vakbeweging en met de middelen der vakbeweging een stoot toe te brengen, alleen daardoor slechts kan de vakbeweging nog haar eigen direkte doel, de verbeteringen en hervormingen, verwezenlijken.

Dat de vakbeweging daarbij in politieken zin revolutionair wordt, d.w.z. dat ze zich hoe langer hoe meer, zelfs zonder het te willen, tegen de kapitalistische staat gaat richten, dat hebben de stakingen in 1903 in Nederland, dat hebben de jongste stakingen der transport-arbeiders, der spoorweg-arbeiders en der mijnwerkers in Engeland getoond. Dat de vakbeweging daarbij in revolutionairen zin op de politiek moet werken, dat wordt aangetoond door de massabewegingen die zich overal in Europa als massale stakingen voordoen, en met de middelen der vakbeweging de staat der kapitalisten bedreigen.

De Sociaaldemokratie gaat voor in het inzicht en de wil tot verovering van de Staatsmacht voor het proletariaat. Maar de vakbeweging komt door haar eigen doel en door de verscherping der tegenstellingen, door de onverzettelijkheid van de Kapitalistische Staat, overal in revolutionaire tegenstelling tot die Staat te staan, en ze schept de organisaties, en ze levert aan de proletarische massa's de middelen, om die Staat te verzwakken en te veroveren.

Hoe het aspekt van het oogenblik ook in ons land moge wezen, Van Bergen, — en daar komen wij nog op terug, — de moderne vakorganisatie, die de massa's bijeenbrengt en schoolt, die ze centraliseert en disciplineert, is naast een geboren reformistische, een in merg en been revolutionaire beweging.

Wp.

Steunt de Glasblazers in hun strijd tegen het internationale patronaat!

Taktiek.

De onderscheiding die Pannekoek in de laatste Tribune maakt tusschen politiek-mogelijke en economisch-onmogelijke eischen van het proletariaat, en de noodzakelijkheid om onze taktiek daarnaar te regelen, is mij niet duidelijk.

Pannekoek betoogt dat iedere groote eisch van het proletariaat, economisch of politiek, niet ingewilligd kan worden door de heerschende klasse, omdat in het tegenwoordig stadium van het kapitalisme een inwilliging gevaar zou opleveren voor *«de winst»*, d.i. de ontwikkeling van de kapitalistische productie. Onze program-eischen zegt hij, zijn van beteekenis voor de agitatie wanneer sprekers en hoorders allen er van overtuigd zijn dat aan de eischen niets is wat hunne directe verwezenlijking in den weg staat — niets als de weigering der bourgeoisie om hare macht te besnoeien.

Bedoelt Pannekoek dat sprekers en hoorders overtuigd moeten zijn van de onmogelijkheid der inwilliging van groote politieke eischen, omdat de ontwikkeling der kapitalistische productie alléén mogelijk is bij volledige politieke heerschappij der bourgeoisie? Radek zegt dit dan duidelijker in zijn brochure «Der Deutsche Imperialismus und die Arbeiterklasse» op bl. 80 «dat de politiek van den vrijhandel, van de ontwapening, van de democratie, burgerlijke politiek is; dat aanvaardig van die politiek door het kapitalisme zou beteekenen, haar overgave aan het socialisme.»

De strijd gaat om het socialisme; onder de leuze van voor het kapitalisme onmogelijk in te willigen eischen zal bij de keuze van de eischen niet alleen rekening worden gehouden met wat de massa het best in beweging kan brengen? En welke waarde voor de agitatie heeft dan de onderscheiding die Pannekoek maakt?

V. O.

De straat op!

(Ingezonden.)

Op 20 October a.s. zal de ambtenaar der Nederl. Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel N. Nathans uit den dienst van die organisatie worden verwijderd met uitkeering van ten hoogste ½ jaar salaris. Zoo althans wil het Hoofdbestuur van dien vakbond in een circulaire, welke aan de afdeelingen der vereeniging werd gericht.

Gelijk bekend is onze partijgenoot in 1910 aan die vereeniging verbonden, nadat de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij hem eveneens met een uitkeering van ½ jaar uit haar dienst had ontslagen, omdat hij blijk had gegeven van voor een H.S.M.-ambtenaar ongewenschte opvattingen, omdat hij jaren achtereen ijverige propaganda had gemaakt voor de versterking van zijn vakbond. Het was niet één van de meest frissche argumenten die door de «bekwame en ervaren strijders», welke zich de uitdrijving van de S. D. P.-leden uit het Hoofdbestuur van den vakbond tot taak hadden gesteld, werden gebruikt, dat Nathans eigenlijk dat ontslag bij de H. S. M. had uitgelokt, dat hij «onvoorzichtig» was geweest, en dat zulks in samenwerking met en onder medeverantwoordelijkheid van schrijver dezes was geschied. De waarheid was, dat onze vriend Nathans steeds met de uiterste omzichtigheid te werk ging bij zijn organisatie-arbeid en dat hij bovendien als ambtenaar van de Hollandsche Spoor met grooten ijver en nauwgezetheid zijn plichten vervulde en deswege de waardeering van zijn superieuren genoot. De waarheid was, dat hij steeds overleg pleegde met het Hoofdbestuur, wanneer hij zijn organisatiewerk volbracht, dat hij o. a. in 1907 — kort na het ontslag van den H. S. M.man Kruys, lid der Spoorwegvereeniging — op de kiesrechtbetooging van dat jaar te Rotterdam slechts het vaandel van zijn afdeeling volgde, nadat het toenmalig Hoofdbestuur (Oudegeest-Harms-Rosenveldt) hem had te kennen gegeven, dat daartegen geen bezwaar bestond. De waarheid, dat hij in het voorjaar van 1910 eerst ging debatteeren op vergaderingen door den Ordebond speciaal voor H. S. M.-personeel belegd, na gepleegd overleg met de leiding der organisatie en dat hij steeds in het oog hield de bijzonder moeilijke omstandigheden, waaronder de Hollandsche spoorman zijn werk voor de vakvereeniging doet. Het Haarlemsche congres der spoorwegvereeniging erkende zijn verdiensten. Een opmerking uit de vergadering over onvoorzichtigheid van Nathans werd toen door Oudegeest ondubbelzinnig afgewezen. Er was behoefte aan versterking van de administratieve krachten. De vereeniging met haar ruim 2500 leden had eigenlijk slechts één volle kracht voor den propaganda-arbeid beschikbaar. Eenig werk van beteekenis ten behoeve van de Ned. Ver. werd door den voormaligen gesalarieerde v. d. Berg eigenlijk nimmer verricht.

De Haarlemsche Algemeene Vergadering nam met algemeene stemmen het besluit, dat dit slachtoffer der H. S. M., die over voldoende bekwaamheid beschikte om belangrijk administratief werk voor den Bond te doen, als ambtenaar vast te maken aan de organisatie in overeenkomstige omstandigheden, als waarin hij bij de H.S.M. werkte, doch met dat verschil, dat hij onbelemmerd zijn propagandawerk zou kunnen volvoeren.

Het was geen verkeerde stap die de vereeniging toen heeft gezet. En een jaar later werd dan ook de ambtenaar Nathans in het Hoofdbestuur verkozen en met het secretariaat belast, hetwelk hij eigenlijk van den aanvang van zijn verbinding aan de vakvereeniging had waargenomen. Had waargenomen met zeldzame toewijding en groote bekwaamheid. Het is niet het werk dat naar

buiten spreekt: administratief en organisatorisch secretariswerk. Maar het is een taak, welks vervulling zeer grooten invloed heeft op den bloei van den vakbond. De door Nathans saamgestelde jaarverslagen der vereeniging over 1910 en 1911 zijn duidelijke getuigenissen van zijn kunnen.

* * *

Toen Nathans bleek zich niet te zullen laten gebruiken voor den rol, die de nobele kampvechters voor de onschendbaarheid van de moderne vakbewegingstaktiek en voor het dooddrukparool, ten opzichte van Sneevliet uitgegeven, hem hadden toebedacht, om n.l. dienst te doen als levend bewijs tegen de door den laatste gegeven voorstelling, als zou de campagne tegen hem alleen een campagne tegen zijn S. D. P.erschap zijn... richtte zich de actie natuurlijk ook tegen hem. De door «Het Volk» gegeven opdracht om het op een ontslag der beide ambtenaren aan te sturen werd door zijn, *voor het leiden van den vakbond zelf onbekwame*, Mammelukken in het Hoofdbestuur niet genegeerd. Integendeel, speciaal de redacteur van het vakblad, de Heer H. J. W. v. Beugen sloofde zich uit om die idee ingang te doen vinden bij de lezers van het blad. Dat is speciaal voor een vakbond van spoor- en tramwegpersoneel geen gemakkelijk werk. Zijn actie richt zich voor geen gering deel op verbetering van de rechtsregeling van het spoor- en tramwegpersoneel, *tegen gegeven ontslagen*. Tot in de Tweede Kamer toe werd meermalen uitvoerig gediscussieerd tusschen de Kamerfractie der S. D. A. P. en den Waterstaatsminister over ontslaggevallen.

Er is dus heel wat voor noodig om bij het gros van de leden van den bond de lust te wekken om een zoo gevaarlijk voorbeeld aan de Directies te geven, als het ontslag van ambtenaren van den vakbond zelf zou zijn. Maar de Heer v. Beugen is niet kieskeurig. Deze ervaren klassestrijder zet dan ook in het Orgaan aan zijn lezers heel wat voor. Over de rechtspositie van de ambtenaren, die hij voortdurend op de meest grove wijze beleedigt, schrijft Zijn Edele met een luchthartigheid, die niet zou doen vermoeden, dat hier een spoorman aan het woord was, voor wien bestaansvastheid, bescherming tegen willekeur zoo groote waarde heeft... en die zeker wel een van de laatsten onder het spoorwegpersoneel diende te zijn, die op zoodanige wijze over de rechtsregeling van ambtenaren mocht oordeelen.

Door het ongeloofelijk schunnig geschrijf van dezen modernen vakvereenigings-„leider", wordt natuurlijk bij een aantal van de allerbenepenste volgelingen (en het zijn *niet* de politiek ongeorganiseerden, die in dien gemoedstoestand verkeeren) het gevoelen gewekt, hetwelk zich uit als in moties van de afdeelingen den Haag, Leeuwarden, Hengelo, die zonder er zich blijkbaar eenige rekenschap van te geven, welke de gevolgen zouden zijn, het ontslag van de beide S. D. P.ers-ambtenaren van den Bond vragen.

Blijkbaar heeft echter het H.B. begrepen, dat het op die wijze niet gaat. Er wordt niet uitsluitend instemming, ook nog wel eenige weerzin gewekt. Het regent ingezonden stukken —, die eenvoudig niet worden geplaatst, doch die aan dien weerzin uiting geven. Het lezerstal op het vakblad gaat achteruit en met het ledental, dat nu al met een kleine 200 sedert Amsterdam is verminderd, is het al precies zoo gesteld. Maar de opdracht tot ontslag ligt er! Zij *moet* dus worden uitgevoerd. Zoo werd op 27 September een circulaire aan de afdeelingen verzonden, waarin de financieele toestand van den vakbond op de meest sombere wijze werd geschilderd, wellicht door denzelfde die nog in den loop van 1911 als penningmeester der vereeniging blijk gaf meermalen uiterst optimistisch te zijn gestemd. De schulden worden opgesomd.... de vorderingen verzwegen. En terwijl er nauwelijks melding wordt gemaakt van de hangende geschillen, wordt op grond van de cijfers geconcludeerd, dat bezuiniging noodig is en alleen mogelijk door een ambtenaar te ontslaan. Dat moet dan de jongste, dus Nathans, wezen! Is de gegeven voorstelling door en door bedriegelijk.... een leugen is het, dat zooal ontslag van een gesalarieerde gevorderd wordt, dit op grond van ancienniteit Nathans zou moeten wezen. Dezelfde heeren, die steen en been klagen over den financieelen toestand, hebben op de Amsterdamsche Algemeene vergadering gepoogd een *derden* gesalarieerde aan de vereeniging te verbinden.... nl. den in December 1911 ontslagen v. Delft uit den Haag! Op grond van het advies van het vorig hoofdbestuur, gegeven met algemeene stemmen (op die van Nathans na), werd de verbinding van v. Delft aan de vereeniging als ambtenaar afgewezen. Dat Hoofdbestuur had zijn benoeming ontraden, zoowel met het oog op de financien als met 't oog op de geschiktheid van dit slachtoffer der Haagsche tramwegmaatschappij, die na zijn ontslag in den Haag voor de vereeniging werkzaam was in opdracht van het Hoofdbestuur. Bedoelde v. Delft is momenteel nog in dienst der vereeniging, is — in tegenstelling met Nathans — *niet benoemd door de Algemeene Vergadering, is korter in dienst dan Nathans, kan door het Hoofdbestuur als gesalarieerde kracht worden ontslagen.*

Hieraan heeft het geacht college misschien niet gedacht. Ja toch, in de circulaire aan de afdeelingen heet het: dat de ambtenaren op het bureau de «eigenlijke correspondentie en de propaganda» niet meer verrichten, dat zij overbodig zijn, dat «de leiding van zaken op het bureau» in handen is van dezen v. Delft. Dat zegt een hoofdbestuur, waarvan 5 leden van de 9 even twee maanden geleden getuigden: dat het ongewenscht was v. Delft als ambtenaar aan de vereeniging te verbinden, omdat hij onmogelijk in staat zou zijn het werk te verrichten, dat op het bureau der spoorwegorganisatie wordt geëischt. Die «leidt» dus nu de zaken op het bureau der N. V.! Die maakt een kracht als Nathans overtollig! Daarvoor moet de door de Algemeene Vergadering zelf benoemde ambtenaar worden ontslagen met de bekende fooi!

En dan nog hoe? Volgens de geldende rechtsregeling vastgelegd in de statuten is dit ontslag alleen mogelijk *door de Algemeene Vergadering!* Het Hoofdbestuur trekt zich daarvan niets aan, vraagt vóór 20 October bericht van de afdeelingen of zij met dit ontslag instemmen. Een wijze van stemming, in de statuten *onbekend!* Nog schooner: *Afdeelingen, die voor 20 October niets berichten, zullen geacht worden met dit ontslag in te stemmen!*

Hallo beschermengelen van de dogma's over vakorganisatie, wat zegt ge van zulk elk organisatiebegrip schendend, de statuten der organisatie verscheurend optreden? Wat van de «bekwame en ervaren leiding», die op zoodanige wijze formeel de organisatie **ontbindt**, want haar statuaire bepalingen buiten werking stelt? O! wij begrijpen het — gij zult opnieuw dit krankzinnig gedoe ondersteunen. Wat immers thans geschiedt, is het schitterend resultaat van ophitsing en inmenging door buitenstaanders... door een paar der kopstukken van het N. V. V. zelve

* * *

Wat door de leiding van de spoorwegvereeniging is geschied, is wel een passend antwoord op den geuiten wensch van de minderheid om alsnog een kompromis tot stand te brengen. De geslotenheid van deze vakvereeniging is hiermede door haar singuliere leiding — tot leiden zoo onbekwaam — ernstig in gevaar gebracht. Wij hebben vertrouwen genoeg in een groot deel der leden van den Vakbond, om te durven zeggen, dat zij zich voor zulk schandelijk spel niet zullen laten gebruiken. Naast een groot aantal politiek ongeorganiseerden, zullen vele S. D. A. P.ers en de nog weinige S. D. P.ers dier vereeniging staan — vierkant afwijzend het door het H. B. gedane voorstel. «De straat op», zoo roept gij onzen kameraad Nathans toe, die zoo geruimen tijd zijn krachten aan de belangen van de vakvereeniging wijdde: «de straat op met de fooi, voor ongeveer 2 jaren door de H. S. M. hem in de hand gedrukt.»

Verdwaasden, gij kunt toch wel begrijpen, dat deze wandaad de meest ernstige gevolgen voor den vakbond moet hebben. Tot dusver heeft de centrale leiding van de moderne vakbeweging zich bepaald tot een ondersteuning van het misdadig drijven in de Spoorwegorganisatie. Nu zij constateeren kan tot welke uitingen de leiding komt, mag toch eindelijk worden verwacht, dat de Vakverbondsleiding haar taak in het conflict gaat begrijpen. Wij vreezen dat een verscheuring van den met zooveel moeite opgebouwden vakbond van spoor- en tramwegpersoneel het onvermijdelijke gevolg moet zijn, als het vonnis aan Nathans zou worden voltrokken.

H. Sneevliet.

Al te bar!

Ons wordt verzocht mededeeling te doen van de volgende brief, die door J. Goubitz, lid van de A. N. D. B., dezer dagen werd ontvangen.

25 September 1912.

Den Heer Goubitz.

Waarde vakgenoot!

In de laatste gehouden vergadering der vakgroepen II, III en VIII werd door U erkend, dat U de schrijver zijt der Amsterdamsche corresponpentie in de *Diamantbewerker*, het blad van den Algemeenen Belgischen Diamantbewerkersbond, geteekend Le Grand.

Het kan U niet onbekend zijn, dat wij reeds geruimen tijd geleden een ander bondslid gewaarschuwd hebben, in genoemd blad niet te schrijven. Desondanks hebt U dat toch gedaan. Waar de bedoelde waarschuwing niet formeel tegen U was gericht, en de mogelijkheid dus bestaat dat gij er geen acht op geslagen hebt, richten wij haar nu ook tot U.

In het blad der ons vijandige organisatie mag geen bondslid schrijven. Wij verzoeken U dus, Uwe medewerking aan de *Diamantbewerker* te staken. Mocht daaraan door U geen gevolg worden gegeven, dan zouden wij genoodzaakt zijn, U van het lidmaatschap van onzen bond vervallen te verklaren.

Kameraadschappelijk groetend,

Het Bestuur van den A. N. D. B.

(w. g.) H. Polak, Voorzitter.

In antwoord op deze brief deelde Goubitz aan het Bestuur van de A. N. D. B. mede, dat hij aan dit «bevel» zal voldoen, en dus zijn medewerking aan het Belgische blad zal staken. Blijkbaar is het onder de indruk van de feitelijke onmogelijkheid om in het bedrijf nog zijn brood te verdienen, indien hij van het lidmaatschap van de A. N. D. B. vervallen werd verklaard, dat Goubitz ertoe kwam aan deze eisch van het bestuur van de A. N. D. B. gevolg te geven.

Van deze zaak probeert het orgaan van het N. A. S., *De Arbeid*, een zaak te maken tegen de moderne vakbeweging èn de sociaal-demokratie, en tegen de verovering van de staatsmacht door de revolutionaire sociaaldemokratie. O. i. ten onrechte. Want zoogoed als de Sociaaldemokratie, in Nederland vertegenwoordigd door de S. D. P., altijd opkwam tegen onderdrukking van meenings-uiting, zoo goed doen wij het in dit geval. Het komt ons voor, dat dergelijke manieren van doen als uit dit schrijven van het Bestuur van de A. N. D. B. blijken, niet door de beugel kunnen, en dat zij inderdaad de «moderne» vakbeweging meer schaden, dan het ons overigens onbekende schrijven van J. Goubitz in *De Diamantbewerker* dat ooit zou vermogen te doen.

Als Sociaaldemokraten protesteeren wij dan ook ten ernstigste tegen deze nieuwste en systematisch doorgevoerde schending van het vrije woord in de Ned. Arbeidersbeweging. Wp.

Samenwerking der Vrijzinnigen.

Wij lezen in de *N. Rott. Ct.*:

Naar de Tel. vernemt, wordt sinds eenigen tijd tusschen de hoofdbesturen van Liberale Unie, Vrijzinnig-democratischen Bond en Bond van Vrije Liberalen overleg gepleegd inzake een eventueele samenwerking der vrijzinnige partijen bij de verkiezingen in 1913. Er is een commissie gevormd, in welke vertegenwoordigers van de drie partijen zitting hebben en deze commissie voert de besprekingen. Onlangs zijn de beraadslagingen eenigen tijd geschorst, om den hoofdbesturen gelegenheid te geven hun oordeel uit te spreken over de aanvankelijk bereikte resultaten. Nadat dit geschied was, heeft de commissie dezer dagen het overleg weer voortgezet.

Zooals vooruit te zien was en door ons dan ook steeds werd gezegd, zullen dus ook de openlijk konservatieve, z.g.n. Vrije Liberalen deel uitmaken van de samenwerking der zoogenaamde «demokratische vrijzinnigen» in 1913. Dit is trouwens geheel naar de wensch dezer vrijzinnige «demokraten»! Maar er is toch zeker wel niemand, die meenen zou dat om deze eensgezindheid der vrijzinnigen, dat wil zeggen om dit wederom openlijk in konservatief vaarwater gaan der zgn. democraten, de Arbeiders Partij aan deze heeren de klandizie bij de herstemmingen zou opzeggen. Er zullen, — let daar nu eens op, arbeiders, — groote woorden genoeg worden gebruikt, om de heeren te besputteren voor hun openlijk optreden. Maar het eind van het liedje is, dat de «staatsmannen» der Arbeiders Partij bij de herstemmingen, wanneer het er op aankomt, de heeren liberalen zullen steunen, en daarmede het bedrog der vrijzinnigen tegenover de arbeidersklasse dekken en versterken.

Zullen de Ned. arbeiders voor zoover ze het Socialisme willen, dit nu eindelijk eens willen zien, en de konsekwenties ten opzichte van de Arb. Partij willen trekken? Wp.

Van de Afdeelingen.

Amsterdam. Dinsdag vergaderde de afd. huishoudelijk. Besloten werd dat overeenkomstig het advies der verkiezings-konferentie de afd. in Amst. II, III, VIII en IX aan de verkiezingen zal deelnemen. Kandidaat gesteld werden voor Amst. II Dr. H. Gorter, voor III D. J. Wijnkoop, voor VIII Mr. H. W. J. Sannes en voor IX D. J. Wijnkoop. — Vrijdag den 11en Oct. zal Wijnkoop in Concordia, Waterlooplein bij de Blauwbrug, in een kursusvergadering met introduktie spreken over Chemnitz. Verder zullen deze winter wederom elke Vrijdagavond kursusvergaderingen worden gehouden en wel o. a. over de volgende onderwerpen: de Grondslagen der Sociaaldemokratie, Volkswapening en Ontwapening, de Balkan-kwestie, de S. D. P. en de Vakbeweging, de a. s. Verkiezingen, enz. — Tot leiders van het propagandawerk voor de wintercampagne en de verkiezingen werden in IX en VIII aangewezen Vlaming, Botter en Oostwald, in III en II Lisser. Ze zullen hierbij in het administratieve gedeelte door Hamming en Ceton worden gesteund.

Leiden. De afd. stelde candidaat voor de Tweede Kamer L. de Visser. Voor den gemeenteraad werd een groslijst opgemaakt. De voorzitter gaf een korte beschouwing over de geschillen onder de Duitsche Marxisten en den partijdag van Chemnitz.

Maandag 7, 14, 21 en 28 October geeft Wijnkoop in De Blauwe Vaan een cursus over de Grondslagen der Sociaaldemokratie. Werkt druk met kaarten! De „Sociaaldemokraat" gaat als een razende te keer over onze manifesten, van weerlegging natuurlijk geen sprake. Het stuk van V. Egmond heet door den drukker (!) wegens plaatsgebrek uitgelaten, maar dit excuus wordt direkt te niet gedaan, doordat de redacteur zelf erkent, dat hij het toen niet heeft laten liggen voor een volgend nummer, maar voorgelegd aan het bestuur van den L. B. B., op zichzelf reeds een ingrijpen in de rechten van Van Egmond.

Rotterdam. De cursusvergadering waar De Wolff ons Program behandelde was maar matig bezocht.

Verscheidene partijgenooten schitterden door afwezigheid en verzuimden daardoor een belangrijke vergadering. Laat het bezoek Maandag 7 Oct., wanneer De Wolff weer voor ons komt spreken, nu eens wat beter zijn.

Advertentiën

AMSTERDAMMERS, OPGELET.

Vrijdag 11 October, 's avonds half negen, Openbare Cursus-Vergadering in het gebouw: Concordia, Waterlooplein bij de Blauwbrug.
Onderwerp: De Partijdag van Chemnitz.
Spreker: D. J. Wijnkoop.
N. B. Zooveel mogelijk introductie van belangstellende arbeiders gewenscht.
Toegang vrij. — Debat vrij.

SOC. DEM. PARTIJ. Afd. DEN HAAG.

OPENBARE CURSUS-VERGADERING op Donderdag 10 October, des avonds 8½ uur in het gebouw: Nieuwe Molstr. 19.
Onderwerp: „Anarchisme en Soc. Democratie".
Spreker: L. de Visser.
Entree 5 cent. — Debat vrij.